

PLA DE TRANSICIÓ

PRIMÀRIA-SECUNDÀRIA

CURS 2012-2013

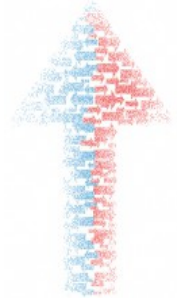
I.E.S. ALMENARA

C.E.I.P. "LLUIS VIVES" XILXES

C.E.I.P. "JUAN CARLOS I" ALMENARA

C.E.I.P. "VICENTE FAUBELL ZAPATA"

LA LLOSA

PLA DE TRANSICIÓ

PRIMÀRIA-SECUNDÀRIA 2012- 2013

(ORDE 46/2011, de 8 de juny)

1.- QUÈ S'ENTÉN PER TRANSICIÓ?

Un programa de transició no ha d'entendre's com una actuació puntual, sinó com un conjunt d'accions coordinades que s'ha d'extendre des de l'últim curs de l'Educació Primària fins el final del primer curs de l'ESO, i que exigirà la col·laboració sistemàtica entre els corresponents òrgans de direcció i participació dels centres afectats i els tres nivells d'intervenció de l'orientació educativa: els Departaments d'Orientació, els Equips de Tutors dels respectius centres i el professorat en general.

2.- PER QUÈ CAL PROGRAMAR LA TRANSICIÓ?

De les possibles transicions educatives la corresponent a l'Educació Secundària és especialment delicada per dos motius, bàsicament:

* Perquè se suma a altres canvis evolutius que s'estan produint en l'alumnat d'aquestes edats i que suposen el pas de la infància a l'adolescència, amb tot el que aquest aspecte suposa.

* Perquè en l'ESO es va a produir la primera selecció important de l'alumnat, dintre del sistema educatiu, en termes d'èxit o fracàs escolar, la qual cosa pot estar influïda, en primer lloc, per la forma en que es resolguen les dificultats plantejades durant el procés de transició.

3.- QUINES DIFICULTATS PRESENTA PLANIFICAR LA TRANSICIÓ?

El procés de transició, que hauria de ser una qüestió obvia, es veu obstaculitzat en la realitat per diversos problemes institucionals que haurien d'afrontar-se sense demora:

* Dificultats de coordinació, degudes bàsicament als horaris del professorat que ha de coordinar-se.

* Falta de sintonia entre les cultures professionals pròpies del professorat d'ambdues etapes.

Aquests i altres aspectes suposen que l'alumnat, i també les seues famílies, es veja desprotegit i sense recursos propis per tal d'afrontar un canvi massa brusc de centre, de companys i de professors, d'expectatives acadèmiques, de nivell en les exigències de treball, d'aspectes relatius a l'organització escolar o de respecte als ritmes d'aprenentatge.

4.- OBJECTIUS DEL PROGRAMA.

Amb la finalitat de superar les dificultats exposades al punt anterior i d'acord als motius exposats al segon punt, l'IES d'Almenara i els Col·legis de La Llosa, Xilxes i Almenara, que li aporten l'alumnat, han posat en marxa el **pla de transició i acollida** amb els següents objectius:

- (a) Facilitar un adequat grau de comunicació i col·laboració entre els centres de primària i el de secundària que permeta obtindre una bona informació de l'alumnat per a donar l'atenció adequada a la diversitat de característiques i situacions personals de l'alumnat.
- (b) Coordinar les actuacions educatives, instructives i tutorialis entre els dos tipus de centres. (Informació a la família de les mesures que s'han d'adoptar, intervencions realitzades que han de tindre continuïtat, proves de competència curricular, etc...)
- (c) Conèixer als/les alumnes i descobrir les seues dificultats i/o necessitats educatives el més aviat possible per a la prevenció de dificultats d'integració i adaptació escolar, de creixement personal, afectiu, i específicament curricular.
- (d) Ajustar àgilment la resposta educativa a tots els nivells necessaris – organitzatiu, curricular i/o tutorial -, per a tractar de previndre les possibles dificultats i adoptar les mesures oportunes d'atenció a la diversitat.
- (e) L'avaluació i la correcció de les deficiències detectades

5.- COMPOSICIÓ I FUNCIONS GENERALS DELS EQUIPS DE TRANSICIÓ

Al llarg del mes de setembre es constituirà l'equip de transició dels centres d'Educació Primària i del centre d'Educació Secundària Obligatòria al qual estiguen adscrits.

Formaran part de l'equip de transició:

- a) Les direccions d'estudis dels distints centres.
- b) El coordinador o coordinadora de l'etapa d'Educació Secundària Obligatòria.

- c) El titular de la direcció del departament d'Orientació del centre d'ESO
- d) Un especialista en Orientació Educativa del servici psicopedagògic escolar o del gabinet psicopedagògic autoritzat, encarregat d'atendre centre d'Educació Primària.
- e) Els tutors i les tutores del sext curs d'Educació Primària.
- f) Els tutors i les tutores de primer curs d'Educació Secundària Obligatoria.
- g) Els mestres i les mestres especialistes en Pedagogia Terapèutica de les dos etapes.
- h) Els titulars de la direcció de departament de les matèries instrumentals d'ESO

En funció de les característiques dels diferents centres, i en l'àmbit de les atribucions, funcions i competències que els conferix la normativa vigent, també podran formar part dels equips de transició:

- a) Els tutors i les tutores del quint curs d'Educació Primària.
- b) Els tutors i les tutores de segon curs d'Educació Secundària Obligatoria.
- c) Un representant de les associacions de mares i pares de cada centre.

3. Seran funcions dels equips de transició les següents:

- a) La confecció del pla de transició.
- b) La supervisió del seu desplegament i compliment.
- c) L'avaluació mentre en dura l'aplicació i quan esta finalitze.
- d) La modificació del pla de transició en funció de l'avaluació i les propostes de millor realitzades.

6.- FUNCIONAMENT DELS EQUIPS DE TRANSICIÓ

La primera sessió de treball de l'equip de transició es realitzarà prèvia convocatòria de la direcció d'estudis del centre d'ESO, i tindrà lloc durant el **mes de setembre**. En esta, s'abordaran, entre altres, les qüestions següents:

- a) Constitució de l'equip de transició.
- b) Configuració, si és procedent, de les comissions de treball que es considere oportú, a fi d'optimitzar la funcionalitat del treball del'equip.
- c) Establiment del calendari d'actuacions i reunions. S'ha de realitzar, com a mínim, a més de la inicial, una reunió per trimestre.

Una vegada constituït, l'equip de transició establirà els mecanismes pertinents per a identificar les necessitats de l'alumnat, professorat i famílies per a afrontar convenientment el trànsit d'una etapa educativa a una altra. Amb este fi, l'equip de transició abordarà les actuacions següents:

- a) Delimitació de les necessitats formatives del professorat en el terreny de la funció tutorial, la gestió de conflictes i la promoció de la convivència, el

desenrotllament competencial de l'alumnat, i l'organització i la gestió de l'atenció a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu.

- b) Entrevistes o reunions col·lectives amb les famílies per a determinar les seues necessitats formatives respecte del desenvolupament emocional, personal i social dels seus fills i les seues filles; del desenvolupament competencial, i de la cultura, organització i funcionament del centre d'ESO
- c) L'anàlisi de dades de l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu i les propostes de resposta a esta necessitat.
- d) La confecció conjunta de proves d'avaluació finals d'Educació Primària i de proves d'avaluació inicials d'Educació Secundària Obligatoria
- e) L'anàlisi de la continuïtat curricular entre el tercer cicle d'Educació Primària, i el primer i segon curs d'Educació Secundària Obligatoria, per mitjà del contrast i la comparació de les concrecions curriculars i les programacions didàctiques de les dos etapes.

Una vegada identificades les necessitats a què fa referència l'apartat anterior, els centres docents podran proposar als CEFIRE edicions formatives específiques que siguin d'interès general per al professorat del centre, així com la constitució de grups de treball o d'accions de formació en centres en relació amb les actuacions pròpies del pla de transició.

Les direccions d'estudis dels centres d'Educació Primària i ESO, junt amb el professorat i els professionals d'Orientació Educativa que formen part de l'equip de transició, en el marc del pla d'acció tutorial dels centres de les dos etapes, efectuaran una proposta de programa de desenvolupament competencial per a l'alumnat, en què s'inclouran, a més, activitats d'informació i assessorament, així com un programa d'acollida al centre d'ESO.

Les direccions d'estudis dels centres d'Educació Primària i ESO, junt amb el professorat i els professionals d'Orientació Educativa i els tutors i les tutores que formen part de l'equip de transició, en l'àmbit dels plans de convivència, consensuaran aspectes substantius relatius a la convivència escolar i a la gestió de conflictes.

Les direccions d'estudis, el professorat i els professionals d'Orientació Educativa de l'equip de transició, i, si és el cas, els representants de les associacions de mares i pares també concretaran programes informatius i formatius per a mares i pares d'alumnat de les dos etapes, que es desplegaran durant el curs escolar.

El coordinador o la coordinadora de l'etapa d'ESO, els tutors i les tutores, els mestres i les mestres especialistes en Pedagogia Terapèutica de les dos etapes i les direccions de departament de les matèries instrumentals d'Educació Secundària Obligatòria, podran convindre dins del marc del pla d'atenció a la diversitat, la continuïtat i la progressió de mesures organitzatives i de gestió de recursos personals i materials, per a respondre les necessitats específiques de suport educatiu, així com acords en els següents àmbits del currículum:

- a) Competències bàsiques instrumentals que s'han de disposar al final de l'Educació Primària.
- b) Seqüència i dimensió dels continguts que s'han de desenrotllar en les àrees i matèries instrumentals.
- c) Aspectes didàctics i metodològics en les dos etapes.
- d) Procediments i criteris d'avaluació en les dos etapes.
- e) Proves finals d'Educació Primària i proves inicials d'ESO relatives a competències bàsiques instrumentals.

A fi d'optimitzar les mesures contingudes en el pla de transició elaborat, la seua elaboració s'haurà de concloure abans del 15 de maig anterior a l'inici del curs escolar en què siga posat en pràctica.

7.- ACTUACIONS/ TEMPORALITZACIÓ/ RESPONSABILITAT.

7.1.- Anàlisi dels informes de transició enviats pels Col·legis.

***Objectiu:** conèixer les característiques de tots i cadascun dels alumnes que s'incorporen a 1r. de l'ESO, tant en l'aspecte instructiu com en el cognitiu, afectiu i social.

* **Mes:** Setembre.

* **Responsables:** Orientador, coordinador de l'ESO i tutors de 1r.

7.2.- Realització de les proves inicials de competència curricular.

***Objectiu:** Ajudar a conèixer millor la competència curricular dels alumnes que s'incorporen a 1r. de l'ESO, bàsicament en les àrees instrumentals.

***Mes:** Juny i Setembre.

* **Responsables:** Professors de Primària i 1r d'ESO, de les matèries corresponents.

7.3.- Entrevistes inicials amb les famílies de l'alumnat amb NEE.

***Objectiu:** Explicar-los als pares/mares d'aquests tipus d'alumnes la dinàmica general a seguir amb els seus fills/es.

***Mes:** Setembre/Octubre.

***Responsables:** Orientador, professor de PT i tutors corresponents.

7.4.- Reunions de coordinació de tutors dels mateix nivell.

***Objectiu:** Coordinar el Pla d'Acció Tutorial.

***Mes:** Setembre/ Gener/ Abril. (Mínim de tres reunions durant el curs)

* **Responsables:** Caps d'Estudis, Tutors de 1r., Orientador i coordinador de l'ESO.

7.5.- Realització i/o revisió d'avaluacions psicopedagògiques.

***Objectiu:** Complementar la informació rebuda del centres de Primària als seus informes de transició.

***Mes:** Setembre/ Octubre/ Novembre.

***Responsables:** Orientador de l' IES.

7.6.- Organització dels suports per a l'alumnat amb NEE.

***Objectiu:** Implementar tot tipus de desdoblaments, suports, etc... per a l'alumnat amb NEE.

***Mes:** Setembre/ Octubre. (Revisió després de la 1ª avaluació)

***Responsables:** Cap d'estudis, Orientador, Professor de PT Coordinador de l'ESO.

7.7.- Reunions d'avaluació inicial.

***Objectiu:** Fer una primera anàlisi de cada alumne/a en particular i de cada grup-classe en general.

***Mes:** Octubre.

***Responsables:** Equips Docents de cada grup-classe.

7.8.- Reunions inicials amb els pares/mares dels grups- classe.

***Objectiu:** Informar als pares/mares de cada grup-classe d'aquells aspectes organitzatius del grup: horaris, professorat, activitats extraescolars, etc...

***Mes:** Octubre.

***Responsables:** Tutor/a de cada grup-classe i Coordinador de l'ESO.

7.9.- Entrevistes amb els pares/mares d'alumnes.

***Objectiu:** Complementar la informació rebuda als informes de transició, a l'avaluació inicial i a l'observació.

***Mes:** Octubre/Desembre.

***Responsables:** Tutors.

7.10.- Desenvolupament d'activitats tutorials d'acollida.

*Objectiu: Crear un bon clima de convivència i una actitud positiva envers l'aprenentatge.

*Mes: Octubre.

*Responsables: Tutors, Orientador i Coordinador de l'ESO.

7.11.- Revisió/Elaboració dels ACIs.

*Objectiu: Revisar i adaptar els ACIs a cada alumne/a que ho necessite.

*Mes: Octubre/Novembre.

*Responsables: Professors de matèria i tutors.

7.12.- Seguiment del procés d'integració.

*Objectiu: Fer un seguiment del procés d'integració de l'alumnat. Especialment d'aquell que, per la informació rebuda a l'informe de transició i l'observació del professorat, manifesta dificultats d'adaptació.

*Mes: Octubre/Desembre.

*Responsables: Tutor/a de l'alumne/a, Orientador i Coordinador de l'ESO.

7.13.- Reunions per àrees o matèries. (Col·legis / IES)

*Objectiu: Coordinar el currículum i els aspectes tutorialers.

*Mes: Octubre/Desembre. (La dinàmica d'aquestes reunions: número de sessions, horari de reunions, temàtica d'estudi i anàlisi, etc..., vindrà donada per cada grup de treball)

*Responsables: Professors de 6è. de Primària dels Col·legis, professorat de 1r. d'ESO de l'IES, Caps de Departament de l'IES i Coordinador de l'ESO.

7.14.- Reunions amb els pares/mares d'alumnes de 6è de Primària dels tres Col·legis.

*Objectiu: Oferir informació sobre l'etapa, aspectes general d'organització de l'IES, orientacions que han de considerar-se durant el procés de transició, etc...

*Mes: Abril.

*Responsables: Director de l'IES, Orientador i Coordinador de l'ESO.

7.15.- Jornada de portes obertes. (Alumnat de 6è de Primària)

*Objectiu: Visita de l'IES, presentació de l'Equip de Direcció, de l'Orientador i del Coordinador de l'ESO, exposició de les característiques principals del centre i de l'etapa que van a començar, desenvolupament d'activitats de convivència entre l'alumnat de 6è i el de 1r. d'ESO, etc...

*Mes: Abril/Maig.

*Responsables: Director, Orientador i Coordinador de l'ESO de l'IES.
Tutors de 6è de l'alumnat de Primària.

7.16.- Jornada de portes obertes. (Pares/mares de l'alumnat de 6è. de Primària)

*Objectiu: Visita de l'IES, presentació de l'Equip de Direcció, Orientador i Coordinador de l'ESO, exposició de les característiques principals del centre i de l'etapa que van a començar els seus fills/es, etc...

*Mes: Abril/Maig.

*Responsables: Director, Orientador i Coordinador de l'ESO.

7.17.- Reunions dels Orientadors.

*Objectiu: Preparar els informes de transició.

*Mes: Maig/Juny. (A més d'aquesta reunió els orientadors es trobaran les vegades que creguen convenient per tal de realitzar la seua tasca)

*Responsables: Orientadors dels tres Col·legis i de l'IES.

7.18.- Reunió tutorial intercentre.

*Objectiu: Fer una primera anàlisi de l'alumnat de 6è de Primària que el proper curs s'incorporarà a l'IES.

*Mes: Juny.

*Responsables: Tutors de 6è de Primària, tutors de 1r. d'ESO, orientadors de Primària, orientador i coordinador de l'ESO de l'IES.

7.19.- Reunió institucional.

*Objectiu: Analitzar tot el procés de transició i donar-li suport institucional.

*Mes: Maig/Juny.

*Responsables: Directors dels tres Col·legis i de l'IES, Caps d'Estudis, Orientadors i Coordinador d'ESO de l'IES.

8.-SEGUIMENT I AVALUACIÓ DEL PROGRAMA.

L'equip de transició, sota la direcció de les direccions d'estudis dels centres de les dos etapes, i amb la supervisió de la Inspecció Educativa, concretarà el procediment de seguiment, avaluació i elaboració de propostes de millora del pla de transició.

S'avaluaran els següents aspectes bàsics:

- (a) El grau de progressió observat en l'adaptació de l'alumnat. La valoració del clima i la convivència en les seues respectives aules. Reducció d'incidències

ANNEX I

- d'inadaptació de l'alumnat de nou ingrés al centre. (Es confeccionarà un llistat d'aquell alumnat que presenta problemes d'inadaptació per a poder-lo comparar cada any)
- (b) Manteniment del nivell de rendiment acadèmic dels alumnes (capacitats i competències) entre ambdues etapes. (Es farà una anàlisi exhaustiva després de la 1ª avaluació – desembre – per veure si l'alumnat manté el seu rendiment de Primària)
  - (c) Grau de satisfacció del professorat, alumnat i pares/mares sobre el procés de transició desenvolupat. (Enquesta)
  - (d) Grau de col·laboració entre els centres de Primària i l'IES. Aquesta col·laboració s'analitzarà a les reunions institucionals (vore punt 7.19)
  - (f) Grau de comunicació amb els pares/mares. (L'objectiu és analitzar l'eficàcia dels procediments habituals de comunicació establerts al centre)

9.- MEMÒRIA

L'equip de transició elaborarà anualment una memòria en què es detallaran:

1. Actuacions destacables del pla de transició pel seu bon funcionament. La seua justificació.
2. Actuacions destacables del pla de transició pel seu funcionament deficitari. Anàlisi de les seues causes.
3. Justificació del resultat de les actuacions anteriors i propostes de millora que s'han d'integrar en el pla de transició següent.

El contingut d'esta memòria s'inclourà en la memòria final de curs de cada un dels centres docents.

1. Àmbit d'aplicació:

De manera general, sense perjudici de la concreció que cada centre docent pugui efectuar del programa de desenvolupament competencial de l'alumnat, i sobre una perspectiva orientada a la prevenció, el destinatari d'este programa serà l'alumnat del tercer cicle d'Educació Primària, i del primer i segon curs d'Educació Secundària Obligatòria.

2. Estructura i contingut - competència intrapersonal i interpersonal:

Dins del seu àmbit d'aplicació, el programa de desenvolupament competencial hauria d'incloure la competència intrapersonal i la interpersonal, així com les estratègies d'aprenentatge, el contingut de les quals, a títol orientatiu, es detalla a continuació:

a) Competència intrapersonal.

1. Identificació i anàlisi de les pròpies conductes, habilitats, emocions, afectes, percepcions, expectatives i atribucions; delimitació i valoració de les seues conseqüències; determinació d'alternatives i reflexió sobre els seus pros i contres; presa de decisions, supervisió i avaluació.
2. Autoestima. Autoreforçament i motivació, concepció de la intel·ligència, de l'esforç i de l'error.
3. Habilitats de resolució de problemes.

b) Competència interpersonal.

1. Capacitat de comunicar-se amb eficàcia, establir i mantindre relacions.
2. Desenvolupament de l'assertivitat i l'empatia.
3. Capacitat d'afrontament i resolució de conflictes.

c) Estratègies d'aprenentatge: Coneixement i control metacognitiu.

1. Processos reflexius dirigits a la identificació de la dimensió i l'abast de les demandes escolars i docents.
2. Autoconeixement: recursos disponibles, coneixements assumits, coneixements pendents, necessitats...
3. Coneixement declaratiu, procedimental i condicional de tècniques d'aprenentatge específiques: selecció, organització i elaboració de l'informació. Control i regulació del seu ús.
4. Planificació, supervisió, avaluació del propi esforç i desenvolupament en funció dels processos anteriors.

Programa d'acollida al centre d'Educació Secundària Obligatòria dins del programa de desenvolupament competencial per a l'alumnat s'ha d'incloure, a més, un programa d'acollida al centre d'Educació Secundària Obligatòria, la planificació del qual haurà de temporitzar-se al llarg de la totalitat del curs escolar.

ANNEX II

PROGRAMA D'ACCEDER A L'ESO

La participació d'alumnat, professorat i famílies, tant de l'Educació Primària com de l'ESO, haurà de potenciar el coneixement mutu entre totes les parts i de l'entorn escolar mateix i, per tant, dels processos d'integració i inclusió.

En este programa es prestarà especial atenció a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu per presentar necessitats educatives especials, dificultats específiques d'aprenentatge, altes capacitats intel·lectuals, per haver-se incorporat tard al sistema educatiu, o per condicions personals o d'història escolar.

Dins de la proposta d'activitats d'informació, assessorament, i visita que hauria d'incloure el programa d'acollida, els centres podran incloure:

- a) La programació d'activitats conjuntes, celebració d'efemèrides, trobades culturals, visites de l'alumnat d'Educació Primària al centre d'ESO, i viceversa, etc...
- b) La comunicació d'experiències d'exalumnes, en col·laboració amb el consell de delegats i delegades i les associacions d'alumnat.
- c) La realització de xarrades als centres de les dos etapes, en les quals es concreten aspectes relatius a l'organització i el funcionament general del centre d'Educació Secundària Obligatòria, com ara sobre el professorat, els horaris, els aspectes generals sobre el transcurs de les classes, l'avaluació, la convivència, etc....

Igualment, es projectaran jornades d'acollida a l'inici del curs, en el marc de les quals, els equips docents de les dos etapes concretaran, de manera conjunta, el programa de benvinguda en el qual, entre altres qüestions, es podrà precisar la intervenció d'alumnat acompanyant de l'etapa d'ESO, perquè pugui participar en el procés d'adaptació de l'alumnat d'Educació Primària acabat d'incorporar.

La participació de les famílies en la vida escolar general dels seus fills i les seues filles és essencial; encara més quan s'ubica en una situació de trànsit entre etapes que redunda en demandes i exigències noves, sobre les quals se solen generar importants dubtes i inquietuds.

Des d'esta perspectiva, l'optimització de la col·laboració en este procés dels pares i mares del tercer cicle d'Educació Primària i primer i segon curs d'Educació Secundària Obligatòria amb els centres docents, es presenta com una exigència prioritària. Esta exigència adquireix més rellevància en el cas de les famílies desfavorides o en situació de desavantatge sociocultural i/o econòmic. En tot cas, en la participació de les famílies és clau el paper que poden dur a terme les associacions de mares i pares com a organitzacions representatives d'estes famílies en el si dels equips de transició.

Per això es fa necessària la programació d'activitats d'informació, assessorament i formació que es duran a terme al llarg del curs escolar, i que s'han de concretar i realitzar, en el marc dels equips de transició, pels departaments d'Orientació, els serveis psicopedagògics escolars i/o els gabinets psicopedagògics autoritzats, junt amb les

direccions d'estudis dels centres i els representants de les associacions de mares ipares. En estes activitats s'hauran d'articular mecanismes de sensibilització de les famílies amb més dificultats.

1. Informació:

En el terreny informatiu, sense detriment de la distribució temporal que a l'efecte els centres determinen, almenys al llarg de l'últim trimestre del curs, s'organitzaran xarrades, taules redones..., en les quals podran participar conjuntament docents i especialistes de les dos etapes, i en les quals s'hauran de tractar, entre altres, les qüestions següents:

- a) L'estructura del sistema educatiu en general i les característiques de l'etapa d'ESO.
- b) El funcionament del centre d'Educació Secundària Obligatòria, els seus recursos i servicis, les seues línies d'actuació i projectes, les seues ajudes, la seua oferta formativa general i d'optativitat.
- c) Les mesures d'atenció a la diversitat.
- d) Els procediments de comunicació amb el centre, interlocutors més significatius, possibilitats i vies de participació, òrgans en què es poden integrar.
- e) La informació específica relativa als terminis i al procediment de matriculació, a la convalidació de matèries, a les exempcions i als documents més significatius que s'hi vinculen.
- f) Unes altres qüestions administratives.

2. Assessorament i formació:

Pel que fa a l'assessorament i la formació, la comprensió de les característiques evolutives, cognitives, emocionals i afectives de les seues filles i els seus fills, així com la delimitació de pautes d'actuació, derivades d'aquella, que contribuïsquen a desenrotllar-la, haurà de vertebrar la seua planificació i implementació.

Des d'esta perspectiva, s'hi podran incloure, a més, unes altres temàtiques formatives relatives a:

- a) Estils educatius.
- b) Tècniques i estratègies d'afrontament i resolució de conflictes.
- c) Àmbits, condicionants i procediments de col·laboració amb els centres: contribució coordinada al progrés competencial de les seues filles i els seus fills;

gestió de la convivència i processos de mediació; participació en assemblees de classe, tutories, consells de pares; constitució i impuls de grups de treball mixtos (família-professorat; famílies primària-secundària)

d) Ús de les tecnologies de la informació i la comunicació en el camp de la interacció família-professorat.

e) Qualsevol altre que els equips de transició puguin considerar

PROCEDIMENT I CALENDARI DEL PROCÉS DE TRANSICIÓ PRIMÀRIA
SECUNDÀRIA

ACTIVITAT	TEMPORALITZACIÓ	IMPLICATS	RESPONSABLE	RECURSOS
Visita IES i xarrada informativa	Abril/Maig	Pares	Cap d'Estudis Dep. Orientació	
Jornada Portes Obertes	Abril/Maig	Alumnes Primària	Cap d'Estudis Dep. Orientació	
Sessions d'acollida	Setembre	Tutors Professors	Cap d'Estudis	PAT
Informació característiques alumnat	Juny	Tutors 1r cicle	Cap d'Estudis	Model Informe Competència curricular
Informació alumnes NEE	Juny	D. Orientació	D. Orientació	Informe ANEE
Coordinació continguts curriculars	Juny Setembre	Professors Àrees Instrumentals	Cap d'Estudis	Matriu de coordinació Proves diagnòstiques Anàlisi resultats avaluació inicial Setembre Llibres de text Llibres de lectura
Organització grups, Optatives, Desdobles...	Juny Setembre	Cap d'Estudis Tutors D. Orientació	Cap d'Estudis	

ASPECTES BÀSICS A TREBALLAR EN LES DIFERENTS ÀREES

ÀREA DE LLENGÜES: VALENCIÀ – CASTELLÀ

(A) Comunicació oral: comprensió i expressió oral.

- Treballar la **tècnica del debat**. (Debate sobre un tema)
  - **Aspectes formals:**
    - ✓ Aprendre a parlar i escoltar.
    - ✓ Guardar els torns de paraula i no interrompre.
    - ✓ No alçar massa la veu quan es té la paraula.
    - ✓ Alçar el braç per a demanar la paraula.
  - **Contingut:**
    - ✓ Usar un vocabulari correcte i més o menys estàndard.
    - ✓ (Tindre present els diferents nivells del llenguatge que cal
    - ✓ utilitzar en funció de la situació i la/les persones amb les
    - ✓ quals s'interacciona: col·loquial, estàndard, literari, científic...)
    - ✓ Expressar-se amb ordre i claredat.
    - ✓ Mantindre coherència en el discurs: no eixir-se'n del tema proposat.
    - ✓ Saber formular preguntes, respostes i opinions d'una manera clara i ordenada.
    - ✓ Argumentar correctament les propostes i rèpliques.
    - ✓ Treure conclusions.
    - ✓ Practicar l'escolta activa.
    - ✓ Adquirir un vocabulari mínim (en funció de l'edat) i així evitar repeticions i "coletilles".
- Fer **descripcions orals** de persones, animals, coses i llocs amb ordre i coherència, utilitzant un vocabulari adequat a l'edat.
- Realitzar una breu **exposició oral**, explicant les preferències, sentiments i experiències personals.
- **Relatar i expressar opinions personals** sobre notícies actuals.
- **Contar** o explicar tot allò que ha escoltat.
- **Inventar i relatar** contes, historietes, endevinalles, embarbussaments...
- **Memoritzar i recitar** alguns **poemes** breus amb una correcta pronunciació.

- **Dramatitzar** contes, peces de teatre...
- Intervindre en alguna **obra teatral**.

(B) Comunicació escrita: comprensió i expressió escrita.

- **Comprensió escrita.**

- Lectura:

- ✓ Llegir totes les dies una estona, tant a classe com a casa.
- ✓ Treballar l'entonació, les pauses, ...
- ✓ Anar adquirint velocitat lectora.
- ✓ Establir un pla lector: (Veure Ordre 44/2011 de 7 de juny)
- ✓ Seleccionar els llibres de lectura i comentar-ho amb altres companys.
- ✓ Montar una biblioteca d'aula.
- ✓ Elecció dels llibres per part de l'alumne.
- ✓ Dur, dins de les possibilitats, algun autor al centre per a comentar algun/s dels seus llibres.

- Comprensió lectora:

- ✓ Comprensió literal.
- ✓ Comprensió inferencial.
- ✓ Aprendre a subratllar, esquematzar i fer el resum d'un text.
- ✓ Aprendre a utilitzar el diccionari per a buscar paraules desconegudes amb certa rapidesa. Fora interessant dur un llistat amb aquest tipus de paraules per a treballar-les periòdicament.

- **Expressió escrita.**

- Treballar la redacció. Utilitzar sovint **models**.
- Aspectes formals: llegibilitat, marges, netedat .....
- Contingut: treballar la cohesió i la coherència del relat. (Utilitzar els textos lliures amb aquesta finalitat)
- Treballar també l'ortografia. (Dictats, ...,) i l'accentuació. Aquest punt cal relacionar-lo amb la classificació de les paraules segons la síl·laba tònica especificat al següent apartat sobre la reflexió de la llengua.

(C) Reflexió i estudi sobre la llengua.

L'estudi sistemàtic de la llengua ha de ser (en aquests nivells) el mínim per a Quel'alumne/a pugui fer un ús correcte d'ella.

Alguns continguts bàsics que creiem que l'alumnat hauria de dominar i/o treballar sistemàticament són:

- Reconèixer les principals categories gramaticals: nom, adjectiu, verb i pronom.
- Dominar la sintaxi bàsica: subjecte, predicat, nuclis...

- Conèixer els temps verbals.
- Normes d'utilització de les majúscules.
- Saber classificar les paraules segons la síl·laba tònica.
- Ús del punt a final d'oració.
- Puntuació d'un text: dominar la utilització de punts, comes, punts i comes, dos punts, parèntesi...
- Treballar les possibles transferències valencià/castellà i evitar els barbarismes.

(D) Tècniques de treball.

Si bé aquestes tècniques vénen especificades a l'annex "Habilitats socials i estratègies de treball i pensament" (a les àrees de valencià i castellà), cal especificar com a estratègies bàsiques les següents:

- Aprendre a **subratllar, esquematitzar i resumir** un text o tema.
- Elaboració de **mapes conceptuals**.
- Utilització del **diccionari** per a buscar paraules desconegudes i/o **accepcions** d'una paraula.
- Saber utilitzar les **TICs** amb la mateixa finalitat anterior.
- Aprendre a **estudiar i preparar exàmens** (utilitzant tècniques ja especificades (subratllar, esquematitzar, resumir, elaborar mapes conceptuals,...))
- Assajar la **realització d'exàmens** (lectura acurada de les preguntes, esquema previ, si es tracta de desenvolupar un tema, desenrotllament coherent, conclusió final... Cal tenir també present els aspectes formals: netedat, llegibilitat de la lletra,(veure l'apartat d'expressió escrita)
- Ensenyar-los a **prendre apunts** a classe, sobretot al 1r. i 2n. del'ESO.
- Aprendre a **elaborar fitxes de lectura**.
- Saber participar en un **debat**. (Veure l'apartat de comunicació oral)
- Participar en **xerrades/conferències**, prendre apunts, si cal, fer-li al conferenciant preguntes coherents sobre aspectes que no s'han entès o no han quedat clar, fer un informe posterior...
- **Visualitzar una pel·lícula, reportatge, etc...**i fer un informe posterior.

(E) Literatura. (Bàsicament a l'ESO)

- En aquest apartat cal treballar bàsicament els **gèneres literaris** amb l'anàlisi i elaboració de textos de diferent tipologia:**narratius, poètics i dramàtics**.
- Despertar l'interès per alguns autors.
- Treballar amb aquests autors i llegir-los.

(A) Nombres i operacions.

- (a) Dominar bé el nostre **sistema de numeració decimal** (posicional) en comparació amb altres sistemes que s'han utilitzat històricament. (Insistir en els conceptes **aproximar o arrodonir**)
- (b) Treballar el **càlcul mental** de les operacions bàsiques.
(Fer especial incidència en les **taules de multiplicar** i la **divisió** per una xifra. També en la multiplicació i divisió per la unitat seguida de zeros)
(Afiançar una operació abans de passar a la següent)
- (c) Insistir en les **operacions combinades** (ordre de realització) (Fer especial incidència en els parèntesis)
- (d) Treballar el **concepte de positiu – negatiu**. (Utilitzar exemples)
- (e) Assabentar-los dels conceptes de **potència i arrel**, com operacions inverses.
- (f) **Relacionar** el càlcul de **decimals** amb les **fraccions** corresponents.
- (g) Comprendre i practicar la **seqüència de les operacions combinades**.
Ex. $2 \cdot 3 + 4 - 7 = 6 + 4 - 7 = 10 - 7 = 3$ (Sí)
 $2 \cdot 3 + 4 - 7 = 6 + 4 = 10 - 7 = 3$ (No)
- (h) Practicar l'**estimació** del resultat d'una operació, prèviament al seu càlcul.
- (i) Aprendre a utilitzar la **calculadora científica** per a fer comprovacions d'operacions complicades. (En aquests nivells no hi ha que utilitzar-la sistemàticament per a calcular)
- (j) Utilitzar **programes informàtics** per a treballar el càlcul.

(B) Resolució de problemes.

- (a) Dominar els **passos** de la resolució d'un problema:
  - ✓ Lectura acurada i comprensiva del problema.
  - ✓ Esquematització.
  - ✓ Estimació del resultat.
  - ✓ Càlculs.
  - ✓ Explicitar clarament la solució amb la unitat corresponent: €, m², etc.,
  - ✓ Comprovació, si es pot.
- (b) Treballar problemes en els quals **faltin o sobren dades**.
- (c) **Estimar la solució** d'un problema, si és factible, abans de la seua resolució.
- (d) Intentar resoldre problemes utilitzant procediments no habituals amb la finalitat de treballar el **pensament divergent**.
- (e) Fer problemes que no siguin sols de l'operació/tema que s'està treballant en un moment determinat.
- (f) En tot cas, posar/explicar/donar **models de resolució de problemes** per a què l'alumnat tinga un punt de referència al respecte.

(C) La mesura.

- (a) Treballar el **SMD**. (Bàsicament les magnituds: longitud, capacitat, massa, superfície i volum) Treballar també les magnituds: **temps i temperatura**.

- (b) Assabentar-los d'**altres unitats que no pertanyen al SMD.**
- (c) (Principalment les utilitzades al món anglosaxó i ací a València)
- (d) **Estimar una mesura** (longitud, capacitat, massa,...) abans de mesurar-la.
- (e) Saber **utilitzar les eines de mesura** (metre, balança, termòmetre...) i realitzar mesures amb elles.

(D) Formes geomètriques.

- (a) Comprendre i dominar les **fórmules matemàtiques** per a calcular **àrees i perímetres** de les principals figures planes: triangles, quadrilàters...
Aprendre, en relació a l'apartat (d) de la "Resolució de problemes", **estratègies per a calcular àrees sense utilitzar fórmules.**
- (b) Conèixer les **formes, elements, noms i característiques** de les principals
- (c) **figures planes.** Ex. Triangle equilàter, rombe, trapezi isòsceles....
- (d) Reconèixer i dominar la classificació de les principals **figures espacials** poliedres i cossos de revolució. Treballar el **desplegament** d'aquestes figures amb una doble finalitat: facilitar el **càlcul** de l'àrea i **construir** la figura corresponent.
- (e) Saber **utilitzar** les principals **eines** per a traçar i mesurar figures planes: regla, escaire, semicercle graduat, compàs... Practicar amb aquests instruments per a dibuixar i/o construir. (Relacionar-ho amb el treball que es puga fer a l'àrea de Plàstica)

(E) Organització de la informació.

- (a) Dominar les coordenades cartesianes.
- (b) Saber interpretar i construir gràfics (diagrama de barres, histogrames, polígon de freqüències i diagrama de sectors) partint, sempre que siga possible, de la realitat: periòdics, revistes.....
- (c) Treballar les distribucions estadístiques. (Taules de freqüències)
- (d) Dominar els principals paràmetres estadístics (mitjana, mediana i moda)
- (e) Breu introducció als successos aleatoris i la probabilitat.

HABILITATS SOCIALS

- (a) **Treballar l'autoconeixement, la identitat personal i l'autoconcepte de l'alumne.**
- (b) **Identificar els sentiments en un mateix i en els altres. Expressar-los adequadament.**
- © **Dialogar i participar en les conversacions i situacions d'interacció entre pars.**
- (d) **Fer ús dels gestos com a elements no verbals de la comunicació.**
- (e) **Treballar en equip compartint les coses i les responsabilitats, aprenent a**

HÀBITS I ACTITUDS (*)

(f) **Adaptació als canvis i desenvolupament dels hàbits i actituds dels adolescents.**

(g)

(h) **Comunicar els demés els propis desitjos o peticions amb cortesia i amabilitat.**

(i) **Distingir entre crítiques justes i injustes. Admetre-les, si s'escau, i expressar cortesment els desacords.**

(j) **Manejar aquells pensaments negatius que deteriorenen l'autoestima i la competència social, canviant-los per uns altres més eficaços.**

ESTRATÈGIES DE TREBALL I PENSAMENT

(a) **Comprensió de la lectura i ús del diccionari.**

(b) **Subratllat, esquematització i resum d'un text. (Elaboració d'informes)**

(c) **Lectura i anàlisi de gràfics.**

(d) **Preparació i realització d'exàmens.**

(e) **Presa d'apunts a classe.**

(f) **Preparació i elaboració de treballs individualment.**

(g) **Citacions bibliogràfiques i abreviatures. (Tècnica d'investigació bibliogràfica)**

(h) **Factors ambientals i psíquics de l'estudi**

(i) **Organització i programació de l'estudi. (tècniques)**

(j) **Tècniques de memorització.**

(k) **Visualització d'un vídeo i informe posterior.**

(l) **Xerrada - conferència i informe posterior.**

(m) **Elaboració d'una fitxa de lectura.**

(n) **Elaboració d'un mapa conceptual.**

(o) **Estratègies de càlcul mental.**

(p) **Estratègies de resolució de problemes.**

(q) **Preparació i elaboració de treballs en equip.**

(r) **Lectura, anàlisi i interpretació de mapes geogràfics i històrics.**

(s) **Tècnica del debat. L'alumne/a ha d'aprendre a parlar i a escoltar, a guardar els torns de paraula i no interrompre...**

(t) **Estratègies de creativitat i pensament divergent. L'alumne/a ha d'aprendre a resoldre situacions "difícils" mitjançant procediments no habituals.**

(u) **Estratègies de presa de decisions.**

(v) **Domini bàsic de l'ordinador, com a usuari, i del maneig d'internet.**

(A) ACTITUD (Normes de convivència respecte al comportament)

(a) Puntualitat.

- (b) No llançar papers o altres deixalles al terra. (Utilitzar la paperera)
- (c) Demanar permís per alçar-se de la cadira.
- (d) No passar-se notetes.
- (e) Respectar als companys i professorat.
- (f) Parlar amb veu baixeta, si és necessari.
- (g) No es pot menjar a classe (xicles...)
- (h) Respectar el torn de paraula quan es vulga intervindre. No interrompre al professor/a i/o alumne/a.
- (i) No córrer ni jugar pel passadís. Deixar-lo lliure per a poder passar.

(B) HÀBITS.

- (a) Dur tot el material a classe.
- (b) Fer els deures.
- (c) Dur la llibreta neta i ordenada.
- (d) Utilitzar l'agenda.
- (e) Participar en classe.
- (f) Tindre compte amb el material.(No ratllar taules, taulers, porte...)
- (g) Activitats voluntàries. (interès)
- (h) Demanar permís abans d'entrar a classe si s'arriba tard. Dir "bon dia/bona vesprada"/ "adéu"... , i altres expressions de cortesia (per favor, gràcies...)

(*) Una relació més detallada i explicada es troba al nostre Pla de Convivència i al corresponent Reglament de Règim Intern.